

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 9P/18/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115201504
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Lečko
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2016:5115201504.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred samosudcom JUDr. Branislavom Lečkom, v právnej veci navrhovateľky J. J., rod. T., nar. XX. XX. XXXX, trvalé bydlisko M., ul. U. XX, t. č. prechodný pobyt bez evidencie Y. č. XXX, občianky Slovenskej republiky, právne zastúpenej JUDr. Martinom Olosom, advokátom, so sídlom v Rajeckých Tepliciach, proti odporcovi J. J., rod. J., nar. XX. 1. XXXX, trvalé bydlisko M., ul. J. č. XX/XX, občanovi Slovenskej republiky, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Chlapík, s.r.o., so sídlom v Žiline, o návrhu na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému S. J., nar. 5. 2. XXXX, trvalé bydlisko M., ul. U. XX, t. č. prechodný pobyt bez evidencie Y. č. XXX, občanovi Slovenskej republiky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom - Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, na čas po rozvode, na pojednávaní konanom na Okresnom súde Žilina dňa 20. 4. 2016, takto

r o z h o d o l :

M a n ž e l s t v o účastníkov konania: navrhovateľky J. J., rod. T., nar. XX. XX. XXXX a odporcu J. J., rod. J., nar. XX. 1. XXXX, ktoré bolo uzavreté dňa XX. 9. XXXX v M., zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Mesta M., zväzok XX, ročník XXXX, strana XXX, poradové číslo XXX, sa

r o z v á d z a .

Súd maloletého S. J. nar. 5. 2. XXXX,

z v e r u j e,

na čas po rozvode, do osobnej starostlivosti matky J. J., nar. XX. XX. XXXX.

Obidvaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

Otec J. J., nar. XX. 1. XXXX, je povinný prispievať na výživu maloletého S. J. sumou 135 EUR mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky maloletého dieťaťa, od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

Súd u p r a v u j e styk otca J. J. s maloletým S. J. nasledovne:

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým synom každú párnú sobotu a každú párnú nedeľu v kalendárnom mesiaci, vždy od 9:00 hod. do 18:00 hod.

Otec si maloleté dieťa prevezme v mieste bydliska matky a po skončení styku ho v mieste bydliska matky odovzdá.

Matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne a včas pripraviť.

Žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom zo dňa 23. 1. 2014, ktorý bol doručený Okresnému súdu Žilina dňa 23. 1. 2015 domáhala, aby súd rozviedol manželstvo, uzavreté s odporcom dňa 19. 9. XXXX v M., zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu J. M., zväzok XX, ročník XXXX, strana XXX, poradové číslo XXX.

Súčasne navrhla upraviť práva a povinnosti rodičov k maloletému dieťaťu, na čas po rozvode tak, že bude zverená do jej osobnej starostlivosti a otec bude zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 300 EUR mesačne.

Odporca sa v určenej lehote k návrhu nevyjadril.

Na pojednávanie bola riadne a včas predvolaná kolízna opatrovníčka (termín pojednávania vzala na vedomie dňa 27. 1. 2016). Neúčast' na pojednávaní telefonicky ospravedlnila a požiadala, aby sa pojednávanie vykonalo v jej neprítomnosti.

Súd rozhodol, že sa pojednávanie vykoná v neprítomnosti kolízneho opatrovníka, v súlade s ustanovením § 101 ods. OSP, ktoré umožňuje vec prejednať v neprítomnosti účastníka, ktorý sa, i keď bol riadne predvolaný, nedostavil na pojednávanie, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na § 119 O.s.p., v zmysle ktorého pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Sama neprítomnosť kolízneho opatrovníka maloletého na pojednávaní neznamená, že by maloletý nebol v občianskom súdnom konaní riadne zastúpený (uznesenie Najvyššieho súdu SR 3Cdo 16/2011).

Právny zástupca navrhovateľky - matky navrhol manželstvo rozviesť a poukázal na dôvody uvedené v písomnom návrhu. Dieťa navrhol zveriť matke, ktorá sa o dieťa stará od narodenia. Výživného navrhol určiť 150 EUR mesačne, od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Toto výživné zodpovedá priemernému zárobku v hospodárstve, čo je 855 EUR mesačne za rok 2015. Odporca nemá žiadne zdravotné obmedzenia, takže navrhol, aby súd vychádzal z predpokladaného zárobku otca. Styk otca s mal. dieťaťom navrhol upraviť každú nepárnu sobotu od 10.00 do 18:00 hod. S poukazom na trestné rozsudky odporcu, ktorými bol uznaný za vinného, ale najmä na uloženie ochranného liečenia posledným odsúdením, navrhol oboznámiť znalecký posudok z tohto trestného spisu ako listinný dôkaz.

Navrhovateľka - matka vo výpovedi na pojednávaní uviedla, že manželstvo uzavreli dňa 19.9.2009, pochádza z neho maloletý syn Lukáš, nar. 5.2.2010.

Po narodení syna zistila, že odporca užíva pervitín, začal navštevovať herne a kasína. Táto situácia trvá od roku 2010, do jeho nástupu do väzby a následne do výkonu trestu odňatia slobody, takže podľa jej názoru sa stal závislým na psychotropnej látke a na automatoch. Navrhovala mu, aby sa išiel liečiť, čo odmietol.

Pokiaľ žili v spoločnej domácnosti, začali miznúť peniaze z jej peňaženky, odložené peniaze doma aj z účtu. Odporca zakladal spoločné veci do záložne a nehospodárne nakladal so spoločným majetkom. Vznikali dlhy od rôznych pôžičkových spoločností. Nakupoval rôzne spotrebiče a elektroniku na splátky, na čo nemal príjem. Veritelia vymáhali svoje pohľadávky aj exekučne.

Do februára 2015 bývali v spoločnej domácnosti, potom bol navrhovateľ vzatý do väzby a následne nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody. Po vykonaní trestu odišiel bývať k rodičom. Ako manželka bývali v rodinnom dome u rodičov odporcu, odkiaľ sa odsťahovala v júni 2015 do podnájmu, do rodinného domu, kde býva doteraz. Býva s nimi aj jej priateľ. Ten deti nemá.

Odporca, pokiaľ spolu bývali, sa nevenoval rodine ani dieťaťu, často bol preč, niekde chodieval, ale nevie kde. Keď mal abstinenčné príznaky, tak bol nervózny, agresívny a kričal. Hádali sa často - aj každý týždeň, niekedy bol pri tom syn. Vtedy bol syn ešte malý, myslí si, že rozvod manželstva bude aj v záujme dieťaťa, aby nevyrastalo v konfliktnom prostredí.

Manželstvo sa podľa nej nedá obnoviť, je hlboko a vážne rozvrátené.

Od nástupu otca dieťaťa do väzby sa stará o syna sama. S výchovou a výživou jej nikto iný nepomáha. Od júna 2015 sa so synom presťahovala do podnájmu do Snežnice, kde býva doteraz. Tam má prechodný pobyt a trvalý pobyt má u svojich rodičoch. Tento dom si prenajali aj s priateľom, ktorý tam býva od júna 2015. Priateľ nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť. Má príjem z pracovného pomeru priemerne 1.200 až 1.300 EUR mesačne. Platí nájomné vo výške 300 EUR a platby za služby spojené s bývaním 150 EUR mesačne. Sama náklady na bývanie zatiaľ nemá, všetko hradí priateľ.

Pracuje v zubnej ambulancii ako sestra od roku 2006 a jej príjem v roku 2015 až doteraz je priemerne v čistom 550 EUR. Iný príjem nemá. Má stredoškolské vzdelanie s maturitou. Jej zdravotný stav aj dieťaťa je dobrý. S dieťaťom sú nemajetní.

Má náklady na cestovné do zamestnania vo výške 70 - 80 EUR mesačne. Jej ďalšie osobné výdavky sú asi 150 EUR mesačne. Inú vyživovaciu povinnosť nemá.

Výdavky spojené s výchovou a výživou maloletého syna navrhovateľka - matka určila nasledovne:

Od roku 2013 chodí syn do škôlky, tam platí 17 EUR mesačne poplatok za škôlku, 25,80 EUR je strava. Vozí ho do škôlky, ale má to cestou do práce a späť. Syn nemá také záujmy, s ktorými by boli spojené výdavky. Výdavky na dieťa za rok 2015 až doteraz sú v podstate rovnaké. Na stravu, okrem stravy v škôlke vynaloží mesačne 100 EUR - spolu teda 125,80 EUR, oblečenie 20 EUR, hygienické a iné základné potreby 20 EUR. Synovi platí poisťku mesačne 30 EUR, stavebné sporenie 5 EUR mesačne. Výdavky na voľno časové aktivity sú asi 20 EUR. Celkové výdavky na syna sú mesačne asi 300 EUR.

Otec bol so synom dva krát po prepustení z výkonu trestu vo februári 2016, prišiel pre syna v Žiline k jej rodičom, kde vtedy bola. Zobral si ho asi na 7 hodín. Kúpil mu hračky a pol tašky sladkostí. Nič iné mu nekúpil. Tento mesiac sa so synom ešte nestretol. Otec výživné neplatí, ani sčasti. Počas výkonu trestu odňatia slobody jej Ústav na výkon trestu odňatia slobody poslal jeden krát 4 EUR. Po prepustení otca z výkonu trestu jej otec dieťaťa výživné nezaplatil.

Nesúhlasila s tým, aby sa otec stretával so synom v priebehu týždňa. Vtedy chodí do práce, syn má svoj režim, nevyhovuje jej to z časových dôvodov. Nesúhlasí ani s tým, aby si dieťa brával od piatku do nedele, a to preto lebo syn nechce spať u otca. Otec dieťaťa býva u svojich rodičov v rodinnom dome, kde bývali predtým spolu. Syn tam nemal samostatnú izbu. Rodičia otca pracujú. Poukázala aj na to, že otec dieťaťa má uložené ochranné liečenie a myslí si, že by sa nedokázal o syna postarať riadne.

Pred výkonom trestu otec dieťaťa nebýval doma, nehral sa s ním, nezaujímal sa o jeho aktivity. Keď bol otec prepustený z výkonu trestu, tak chcel dieťa na víkend, mal väčší záujem na stretávaní so synom, ako pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody. Otec telefonuje synovi jeden krát za týždeň, syn viac krát nechcel s otcom telefonovať.

Otec sa chcel so synom stretnúť viac krát, telefonoval. Syn povedal, že nechce ísť k otcovi, lebo že chce byť so mnou. Synovi povedala, prečo bol otec vo výkone trestu a syn vtedy zmenil názor na otca

a nechce s ním byť tak často. Možno si syn od otca odvykol. Stretnutiu otca so synom nebráni. Syn povedal, že mu je s otcom dobre, nikdy nepovedal, že by sa s ním nechcel stretávať.

Matka súhlasila s návrhom otca na pojednávaní, aby sa stretával so synom každú páru sobotu a každú páru nedeľu v kalendárnom mesiaci, vždy od 9:00 hod. do 18:00 hod.

Právna zástupkyňa odporcu - otca uviedla, že odporca s rozvodom manželstva súhlasí. Dieťa navrhla zveriť matke a výživné určiť v minimálnej výške. Styk otca s dieťaťom navrhla upraviť nasledovne: každú stredu v týždni od 15:00 hod. do 18:00 hod., každý páry víkend v mesiaci od piatku od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod.

Odporca - otec na pojednávaní uviedol, že niektoré veci navrhovateľka v návrhu na rozvod manželstva a vo výpovedi zamĺčala. Napríklad jeho výplata chodila na účet navrhovateľky.

Je pravda, že počas manželstva užíval pervitín a navštevoval herne. Manželka mu zo „srandy“ povedala, aby sa išiel liečiť. Ťažko povedať, či bol závislý. Je pravda, že si peniaze požičiaval, aj kupoval elektroniku a spotrebiče. Myslí si, že abstinenčné príznaky ani nemal. Je pravda, že sa hádali kvôli tomu, že nebol doma. Niekedy chodieval v noci preč, si zahrať na automatoch. Hádali sa aj kvôli peniazom. Niekedy sa stalo, že bol prítomný syn. Syn sa snažil ich nepočúvať.

Po návrate z výkonu trestu býva u rodičov. Priateľku nemá. Manželstvo sa obnoviť nedá, pretože k odporckyni už nič necíti a s rozvodom súhlasí.

Súhlasí s tým, aby bol syn zverený do osobnej starostlivosti matky.

Naposledy pracoval v januári 2015 v INA Kysuce, kde mal uzatvorený pracovný pomer, na dobu určitú, pracoval ako brúsič rok a jeho čistý mesačný príjem bol asi priemerne 600 EUR. Predtým bol zamestnaný u svojho otca vo firme, ten má stavebnú firmu, tam pracoval na základe dohody o pracovnej činnosti. Pracoval u otca ako šofér a zarobil 400 EUR mesačne. V roku 2013 pracoval v KIA motors Slovakia, ako operátor výroby, 2 roky. Nepredĺžili mu pracovnú zmluvu na dobu určitú, tam zarobil asi 550 EUR. Keď bol vzatý do väzby vo februári 2015, ešte pracovný pomer v INA Kysuce trval. Po prepustení z výkonu trestu 18.2.2016, sa dňa 19.2.2016 zaevidoval na Úrade práce, kde je evidovaný doteraz. Nepoberá podporu v nezamestnanosti ani žiadne dávky.

Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Jeho zdravotný stav je v podstate dobrý okrem toho, že problémy s kĺbmi, niekedy ho bolia, na bolesť užíva Aulin. Užíva ešte lieky na rozšírenie ciev. Na lieky dopláca 4 EUR mesačne. Zmenenú pracovnú schopnosť nemá, ani nepožiadala o invalidný dôchodok. Je vyučený stolár, v tejto oblasti nikdy nepracoval.

Prácu si hľadá, doklady o aktívnom hľadaní práce nemá, ale na úrad práce chodí pravidelne. Zatiaľ mu nebola práca ponúknutá. Dúfa, že sa zamestná čím skôr, aktívne vyhľadáva ponuky práce. Prácu našiel, ale keď napísal žiadosť, už bolo miesto obsadené alebo mal nízku kvalifikáciu.

Výživné platí 40 až 50 EUR, poslal to na účet z matkinho účtu, a to od doby od kedy bol vo výkone trestu. Toto posíela jeho matka.

V súčasnosti býva v rodinnom dome u svojich rodičov, na bývanie neprispieva, stravu mu zabezpečujú rodičia, aj všetky ostatné potreby. Nemá k dispozícii žiadne finančné prostriedky.

So synom sa stretol 2 - krát, ako to povedala matka, kúpil mu hračky a nejaké sladkosti, požičal si na to od svojho otca 105 EUR. Keď sa zamestná, tak mu to vráti.

Navrhol platiť výživné 27,90 EUR mesačne. Bude si na to požičiavať od rodičov. Keď bude mať syna pri sebe v rámci styku, tak mu zabezpečí čo potrebuje, a rodičia mu sľúbili pomoc. Nebude nezamestnaný do konca života. Matka pracuje ako ekonómka a jej príjem je 1200 EUR, otec podniká v stavebníctve, má založenú s.r.o., myslí, že má aj zamestnancov, zatiaľ pre neho nemá prácu.

Na otázku súdu, akú má otec predstavu o tom, či pri uspokojovaní potrieb dieťaťa bude postačovať ním určená suma 27,90 EUR, otec uviedol, že matka dokáže zabezpečiť potreby dieťaťa.

Doteraz bol asi dva krát odsúdený, a to pre majetkovú trestnú činnosť.

V súčasnosti má dlhy, celkovo asi 40.000 EUR, spláca ich mesačne 500 EUR, a to tak, že to za neho platia rodičia. Boli to úvery na kreditné karty a pôžička, čo si zobrali s navrhovateľkou na zaplatenie aj jeho dlhov, ktoré vznikli z jeho nedisciplinovanej činnosti.

V súvislosti s odsúdením mu bolo uložené aj protitoxikomanické liečenie v ústavnej forme, ktoré absolvoval počas výkonu trestu, potom mu ho zmenili na ambulantné liečenie. Chodí dva krát do mesiaca k psychiatričke. Zatiaľ bol u lekárky iba jeden krát. Snaží sa so závislosťou bojovať, abstínuje. Lieky mu neboli predpísané. Cíti sa skoro vyliečený, to sa nedá vyliečiť.

Následne navrhol nasledovnú úpravu styku so synom: každú párnú sobotu a nedeľu, tak že by si prišiel pre syna o 9:00 hod a matke ho vrátil o 18 :00 hod.

Súd vykonal aj nasledovné listinné dôkazy:

Zo sobášneho listu vyplýva, že účastníci uzavreli manželstvo dňa 19. 9. 2009 a rodný list preukazuje, že s manželstva pochádza syn Lukáš, narodený dňa 5. 2. 2010.

Súd sa oboznámil s kópiami úverových zmlúv a potvrdeniami o založení vecí, ktoré navrhovateľka priložila k návrhu na rozvod manželstva.

Zo živnostenského listu vyplýva, že odporca začal podnikáť ako živnostník dňa 1. 4. 2008 a činnosť ukončil dňa 4. 1. 2011.

Zo správy zo šetrenia pomerov vyplýva, že rodičia dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti od 19. 2. 2015, odkedy otec dieťaťa vzatý do väzby. V apríli 2014 žila matka s dieťaťom v dome rodičov otca, kde spolu s dieťaťom užívali jednu izbu. Od 6. 6. 2015 sa presťahovala aj s dieťaťom do rodinného domu v obci Snežnica, kde žije aj so svojim priateľom. V starostlivosti o dieťa neboli zistené nedostatky. V prípade rozvodu manželstva bolo odporúčané zveriť maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matke a otca zaviazáť prispievať na jeho výživu primeraným výživným.

Pracovná zmluva preukazuje, že otec mal uzavretý pracovný pomer v INA Kysuce, s.r.o., s dňom nástupu do práce 3. 3. 2014, na dobu určitú do 31. 8. 2014.

Zo správy o príjme otca u zamestnávateľa INA Kysuce, s.r.o. vyplýva, že v roku 2014 dosahoval príjem od 457,86 EUR do 648,45 EUR. Pracovný pomer bol skončený uplynutím doby, na ktorú bol uzavretý dňa 28. 2. 2015.

Z pracovnej zmluvy s KIA Motors Slovakia, s.r.o. vyplýva, že otec mal uzavretý pracovný pomer s dňom nástupu do zamestnania 14. 11. 2011, a to na jeden rok.

Z odpisu z registra trestov vyplýva, že otec bol doposiaľ 4 - krát odsúdený, a to najmä pre majetkovú trestnú činnosť, naposledy v roku 2015 rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 2. 7. 2015, sp. zn. 3T 81/2015, pre majetkovú trestnú činnosť Bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok, so zaradením pre výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Zo znaleckého posudku, vypracovaného v tomto trestnom konaní vyplýva okrem iného, že u otca dieťaťa bol zistený syndróm závislosti na psychostimulanciách. V stavoch pervitínovej intoxikácie dochádzalo k epizodám hráčstva. Znalkyňa v trestnom konaní navrhla protitoxikomanické liečenie v ústavnej forme.

Zo správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že otec dieťaťa bol vo výkone trestu odňatia slobody od 18. 2. 2015, s predpokladaným ukončením 19. 2. 2016. Bol pracovne zaradený a boli mu vykonané zrážky z odmeny.

Súd sa oboznámil aj s listinnými dôkazmi predloženými matkou, preukazujúcimi niektoré výdavky spojené s uspokojovaním potrieb dieťaťa.

Z potvrdenia o príjme matky vyplýva, že jej čistá mzda sa v roku 2015 až 2016 pohybovala od 358,27 EUR do 802,21 EUR.

Rozhodnutím ÚPSVaR Žilina zo dňa 19. 2. 2016 bol otcovi dieťaťa priznaný resocializačný príspevok vo výške 50 EUR.

Z potvrdenia ÚPSVaR Žilina vyplýva, že otec dieťaťa je od 19. 2. 2016 zaradený v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

Súd sa oboznámil aj so zoznamov dlhov otca, ktorý bol predložený na pojednávaní.

Podľa § 22 § Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o rodine) k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoložitia. V zmysle ods. 2 citovaného ustanovenia súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine, súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine, súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a § 19 Zákona o rodine.

Podľa § 18 Zákona o rodine, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

Podľa § 19 ods. 1 Zákona o rodine, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

Podľa § 19 ods. 2 Zákona o rodine, o veciach týkajúcich sa rodiny rozhodujú manželia spoločne.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 Zákona o rodine sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti, alebo schváli dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre mal. dieťa možno priznať najdlhšie na dobu 3 rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Podľa § 120 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len OSP), vo veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu je súd povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu veci, hoci ich účastníci nenavrhlí.

Podľa § 125 OSP, za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Podľa § 132 OSP, súd hodnotil dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa § 154 ods. 1 OSP, je pre rozsudok rozhodujúci právny stav, v čase jeho vyhlásenia.

Súd vykonal dokazovanie na pojednávaní výsluchom matky, otca a oboznámením obsahu listinných dôkazov.

Podľa § 132 OSP súd hodnotil dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa § 154 ods. 1 OSP je pre rozsudok rozhodujúci právny stav, v čase jeho vyhlásenia.

Keďže výživné pre maloleté deti predstavuje opakujúce sa dávky, súd v súlade s ustanovením § 154 ods. 2 OSP mohol uložiť povinnému povinnosť i na plnenie dávok, ktoré sa stanú zročnými len v budúcnosti.

Vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu (miera tejto povinnosti) má kvalitatívnu a kvantitatívnu stránku. Kvalitatívna stránka je u obidvoch rodičov v zásade rovnaká. Rozdiely v kvantite sú určované v závislosti od schopností, možností a majetkových pomerov každého rodiča, ktoré sa posudzujú individuálne.

Napriek tomu, že právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov voči maloletým deťom nie je postavená na tzv. „objektívizácii výživného“ (v zmysle paušalizácie výživného, napr. percentom z príjmu povinného rodiča). Paušálne určenie výšky výživného - objektívizácia výživného slovenský Zákon o rodine neupravuje (porovnaj napr. Bronislava Pavelková, Zákon o rodine C.H. Beck, Praha 2001, str. 460), súd vychádzal pri určení výšky výživného zo všeobecných kritérií, a to:

- odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa,
- schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov,
- právo dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni každého rodiča a súčasne
- prihliadol na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará,

ktoré posúdil a vyhodnotil na základe vykonaného dokazovania.

Výživné má spotrebný charakter. Služi na uspokojovanie základných potrieb, akými sú ošatenie, bývanie, kultúrne, vzdelávacie, športové, rekreačné potreby, je to zabezpečovanie všetkých životných potrieb nevyhnutných pre všeobecný telesný a duševný rozvoj, pre prípravu na uplatnenie sa v živote (rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9CoP/50/2009).

Pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu, musí byť vždy vyjadrená zásada úmernosti životnej úrovne dieťaťa k životnej úrovni rodičov, aby všetky možné potreby, ktoré možno dieťaťu poskytnúť, boli zabezpečené výživným. (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 14 Co 123/2008).

Pri určovaní výšky výživného aj pre plnoleté dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové schopnosti a možnosti povinného rodiča, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, vzdelaním, pracovnou skúsenosťou a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných vlastnostiam povinného rodiča.

Povinnosťou každého rodiča je povinnosť korigovať svoje výdavky tak, aby predovšetkým mohol plniť vyživovaciu povinnosť, vyplývajúcu mu zo zákona (uznesenie Krajského súdu Žilina, sp. zn. 9 CoP 71/2008).

Výživným sa neprispieva len na stravu, ale „výživou“ dieťaťa, na ktorú obidvaja rodičia prispievajú, sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Zahrňuje teda aj uspokojovanie iných potrieb než je strava, napr. na zdravotnú starostlivosť, lieky, ošatenie, hygienické potreby, cestovné, školské potreby, aktivity voľného času, ale aj uspokojovanie potrieb bývania dieťaťa.

Obidvaja rodičia sú povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov

Rozsah vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaký. Kvantita je daná schopnosťami a možnosťami každého rodiča. Zohľadňujú sa majetkové pomery, zárobkové schopnosti, plnenie vyživovacej povinnosti voči ďalším osobám a životná úroveň každého z rodičov. Nie je rozhodujúce, či oprávnená a povinná osoba spolu žijú v spoločnej domácnosti, ani to, či sa osobne

stretávajú, alebo iným spôsobom komunikujú, ale rozhodujúce sú skutočnosti, ktorými sú oprávnené potreby dieťaťa

Odôvodnené potreby maloletého dieťaťa závisia okrem iného aj od jeho veku, zdravotného stavu. Aj odôvodnené potreby maloletého dieťaťa majú svoju konkrétnu hranicu, danú jeho spotrebným charakterom, a preto treba dbať aj na to, aby výživné nad túto hranicu nepriamo neuspokojovali sčasti aj potreby iných osôb (napr. matky - poznámka súdu) - (uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9CoP 36/2008). Potreby dieťaťa by mohli byť teoreticky nekonečné, preto zákon túto hranicu obmedzuje, keď konštatuje, že musia byť odôvodnené.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav veci:

Účastníci konania uzavreli dňa 19. 9. 2009 manželstvo, z ktorého pochádza jedno maloleté dieťa. Otec bol dňa 19. 2. 2015 vzatý do väzby pre úmyselnú trestnú činnosť a z výkonu trestu odňatia slobody bol prepustený dňa 18. 2. 2016. Následne sa zaevidoval ako uchádzač o zamestnanie. Absolvuje protitoxikomanické liečenie v ústavnej forme, ktoré mu bolo uložené v trestnom konaní. Aktuálne je podľa jeho vyjadrenia bez príjmu, podporujú ho rodičia. Otec ani matka inú zákonnú vyživovaciu povinnosť nemajú. Taktiež zdravotný stav rodičov je dobrý, nemajú redukovanú pracovnú spôsobilosť.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že počas trvania spoločnej domácnosti sa odporca nevenoval dostatočne rodine, oddával sa požívaniu návykových látok a hraniu na automatoch. Účastníci konania sa často sa hádali, a to aj v prítomnosti maloletého dieťaťa.

Počas trvania spoločnej domácnosti sa odporca oddával požívaniu návykových látok a patologickému hráčstvu. Táto skutočnosť vyplýva zo znaleckého posudku, ktorý bol vypracovaný v trestnej veci a vykonaný v tomto konaní ako listinný dôkaz. Odporca sa aktuálne podrobuje ochrannému liečeniu. Postupne sa zadlžoval, čo je preukázané vykonanými listinnými dôkazmi. Účastníci konania nežijú spolu od februára 2015. Matka má v súčasnosti priateľa, s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

Účastníci konania teda spolu dlhodobo nežijú, nepomáhajú si, spoločne nehospodária, nestarajú sa spoločne o ich dieťa a nevytvárajú zdravé rodinné prostredie. Obnovenie manželského spolužitia nie je možné reálne očakávať.

S rozvodom manželstva súhlasil aj odporca, k navrhovateľke už nič necíti.

Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že:

- vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené a trvalo rozvrátené,
- manželstvo nemôže plniť svoj účel a
- od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia,
- rozvod manželov nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa (nebude vyrastať v trvale konfliktnom prostredí),

a preto ho rozviedol.

Následne sa súd zaoberal úpravou práv a povinností k maloletému dieťaťu, na čas po rozvode.

Matkin príjem je cca 550 EUR mesačne, otec dosahoval príjem pred nástupom do väzby od 457,86 EUR do 648,45 EUR. Do výkonu väzby bol vzatý ešte počas trvania pracovného pomeru, pričom nie je vylúčené, že by bol pracovný pomer predĺžený. Mzda bola dohodnutá ako „úkolová“, s možnosťou prémie od 0-30 % a osobné ohodnotenie od 0 - 30%.

Matka sa od 18. 2. 2016 osobne stará, v súčasnosti býva s priateľom v prenajatom rodinnom dome, bez výdavkov na bývanie.

Dlhy otca sú v predmetnej veci irelevantné, a to nielen preto, že vznikli v súvislosti s jeho sčasti protiprávnym spôsobom života, ale podstatné je, že výživné má prednostnú povahu.

Matka podrobne popísala výdavky, ktoré sú spojené s výživou maloletého. Súd pri ustáľovaní oprávnených potrieb vychádzal zo sumy cca 250 EUR mesačne.

Súd poukazuje aj na to, že matka si plní svoju vyživovaciu povinnosť aj formou osobnej starostlivosti o maloleté dieťa a zabezpečuje mu všetky potreby, vrátane bývania.

Rodinné prídavky na maloleté dieťa sú štátne dávky, určené výlučne deťom, preto ich súd nezahrnul do príjmov matky, pre účely určovania výživného.

Osobitne je potrebné zdôrazniť, že otec sa vo výkone trestu odňatia slobody ocitol výlučne vlastným zavineným, pretože páchal úmyselnú trestnú činnosť. Takéto správanie vo svojej podstate nie je ničím iným, ako vzdaním sa možnosti pracovať. Práve vtedy je potrebné aplikovať princíp potenciality povinnej osoby, pretože je neprípustné, aby nezodpovedný prístup otca, išiel na úkor zákonnej vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu.

Vychádzajúc zo všetkých dôkazov, aplikujúc aj zákonnú zásadu potenciality príjmu - teda z príjmu, ktorý by reálne mohol otec dieťaťa dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, zdravotný stav, schopnosti, prax, dopyt na trhu práce, v minulosti dosahovaný príjem), súd ustálil príjem otca na cca 650 - 700 EUR mesačne.

Princíp potenciality príjmov vyplývajúci z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného tým, že umožňuje hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojim konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu. V konkrétnom prípade môže byť takouto okolnosťou, napr. zmena zamestnania, na základe ktorej povinný dosahuje nižší príjem alebo môže ísť o prípad, keď k skončeniu pracovného pomeru dôjde bez toho, aby mal povinný zabezpečený iný príjem, resp. vykonával aktivitu smerujúcu k získaniu iného zamestnania, ako i prípad, keď dôjde k skončeniu pracovného pomeru zo subjektívnych dôvodov na strane zamestnaného (povinného).

Súd mal na zreteli, pri rozhodovaní o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode predovšetkým najlepší záujem maloletého dieťaťa - jeho biologické, psychologické a sociálne potreby a stabilitu výchovného prostredia.

Na výške výživného pre maloleté dieťa sa rodičia nedohodli. Matka navrhla zaviazat' otca prispievaním na výživu dieťaťa minimálne po 150 EUR mesačne od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia a otec minimálne výživné.

Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že zákonným kritériám pre určenie výšky výživného zodpovedá suma 135 EUR mesačne, od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky maloletého dieťaťa.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie súd zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti matky navrhla matka a otec s týmto návrhom súhlasil. Takúto úpravu navrhla aj kolízna opatrovníčka, po prešetrení pomerov v rodine. Matka sa aj doteraz osobne stará o maloleté dieťa, pričom týmto rozhodnutím bude zabezpečená stabilita a kontinuita výchovného prostredia s tým, že obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd považuje za potrebné podotknúť, že rodičovské práva (ale ani povinnosti) otca sa týmto rozhodnutím súdu neredukujú.

Súd pri úprave styku otca s dieťaťom rozhodoval tak, aby rozhodnutie bolo v záujme maloletého dieťaťa a súčasne sa mohli realizovať aj rodičovské práva otca.

Súd upravil styk otca s maloletým dieťaťom tak, že má právo sa s ním stretávať každú párnú sobotu a každú párnú nedeľu v kalendárnom mesiaci, vždy od 9:00 hod. do 18:00 hod. Otec sa zaviazal, že

si maloleté dieťa prevezme v mieste bydliska matky a po skončení styku ho v mieste bydliska matky odovzdá.

Matka aj otec takúto úpravu styku počas pojednávania zhodne navrhli a súd ju pri rozhodovaní akceptoval. Súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že prioritná je dohoda rodičov a záujem maloletého dieťaťa. Úprava styku vyhovuje obidvom rodičom, ale najmä maloletému dieťaťu a nebude príčinou prípadnej destabilizácie pomerov dieťaťa. Ide o základný rámec stretávania sa otca s dieťaťom, ktorý v praktickom živote môžu rodičia modifikovať podľa aktuálnych potrieb dieťaťa.

Podľa ustanovenia § 144 OSP, účastníci konania nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod alebo neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Súd však môže priznať i náhradu týchto trov alebo ich časti, ak to odôvodňujú okolnosti prípadu alebo pomery účastníkov.

Žiaden z účastníkov konania nepožiadaval o priznanie nároku na náhradu trov konania a súd ani nezistil osobitné okolnosti prípadu alebo pomery účastníkov, preto rozhodol o trovách konania podľa § 144 OSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, a to do 15 (pätnásť) dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia prostredníctvom Okresného súdu Žilina ku Krajskému súdu v Žiline.

V odvolaní je potrebné:

- uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované,
- označiť rozhodnutie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, v čom vidí odvolateľ nesprávnosť rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa domáha.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Odvolanie proti rozsudku, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a OSP),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 221 ods. 1 OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,

- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- h) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak:

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 OSP,
- d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Ustanovenie § 205a ods. 1 OSP sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2 OSP.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko a zároveň si ponechal v poradí uvedené ako druhé priezvisko svoje predošlé priezvisko, môže do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že upúšťa od používania spoločného priezviska.

Ak osoba povinná podľa tohto rozhodnutia dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže osoba oprávnená z rozhodnutia podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.